

el lector escriu

Pro monument
Pau Casals
a Alemanya

Senyor Director,
A començaments del proper 1985, coincidint amb «l'Any Europeu de la Música», que se celebra sota el patrocini del Parlament Europeu, la ciutat alemanya de Wolfenbüttel (Baixa Saxònia) oferirà un seguit de manifestacions culturals d'alt nivell.

És voluntat dels organitzadors que l'Any Europeu de la Música sigui dedicat al mestre Pau Casals, com a català universal i símbol d'unió entre els pobles per mitjà de la música.

Per donar més brillantor a aquest homenatge, l'Ajuntament de Wolfenbüttel ha decidit perpetuar el nom de Pau Casals a la ciutat. Wolfenbüttel prepara una sèrie de realitzacions entre les quals destaca la cessió d'un cèntric terreny per instal·lar un monument al mestre.

Amb aital motiu, l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana (IPECC), amb la col·laboració de catalans d'Alemanya i de la Generalitat de Catalunya (aquesta Institució arrodoniria la xifra), ha iniciat una campanya per sufragar el cost (cent cinquanta mil pessetes) del monòlit que es vol dedicar, a Wolfenbüttel, a l'autor d'El Pessebre i l'Himne de les Nacions Unides.

Tothom qui vulgui col·laborar perquè Pau Casals tingui un monument a Alemanya pot trameure la seva aportació al compte corrent que s'ha obert amb aquest motiu: c/c. 5032-94 Agència 831 (Verdaguer). Caixa de Pensions «La Caixa» - Barcelona.

Al mateix temps, les persones i entitats que vulguin atorgar la seva adhesió, alhora que el seu suport econòmic, poden adreçar-se a: Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana

(IPECC). Passeig de Sant Joan, 98. Tel. (93) 258 29 00. 08009 - Barcelona.
Cordialment.

IPECC

(Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana)

Rètols amb faltes
d'ortografia

Sr. Director,
Ja fa temps que volia escriure aquesta carta, però mai no em decidia. Finalment, el dia 8 d'aquest mes, vaig fer-me el propòsit de portar-la a terme. La gota que féu vessar el vas va ser quan, tot passant pel davant del nou aparcament de la plaça de la Constitució, vaig veure un gran rètol, amb el segell de l'Ajuntament, en el qual s'indicaven les tarifes, i al capdavant posava «Assoçiació Mifas». Sí, sí, amb ce trencada!

Les altres gotes que anaren omplint el vas foren les nombroses faltes d'ortografia que hi ha en els rètols de la ciutat de Girona.

A St. Narcís hi ha uns senyals al costat de la via, en els quals «travesseu» estava escrit amb una esse, i l'Ajuntament només n'ha corregit un després de demanar-li-ho (El pressupost no devia arribar a més).

Al mercat del carrer Güell hi ha un senyal de prohibició d'aparcament, on podem llegir «dimarts y dijous». Aquesta y també podem trobar-la al costat del firal del bestiar, en un indicador que diu: «Direcció General de Sanitat y Seguretat Social».

I dels accents, ja ni en parlem. Ningú o gairebé ningú no en posa a les majúscules, i a les minúscules ja ve just.

Així, la nostra Sta. Eugènia esdevé la castellanitzada «Sta. Eugenia», i quan entrem a Sarrià l'accent no es veu enlloc.

Jo voldria que l'Ajuntament, la Generalitat i la Diputació es plantejessin si els seus serveis de correcció —dubto que en tinguin— funcionen bé, i si no és així, fer el possible per millorar-los i esmenar les faltes ja comeses; i en cas de no tenir-ne, crear-ne uns, que potser ja seria hora.

Els dono les gràcies.

Pepus

«Dos-cents anys de
Belles Arts d'Olot»

Sr. Director,
A propòsit de l'obra de Domènec Molí «Dos-cents anys de Belles Arts a Olot», recentment publicada amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de les comarques gironines, he observat que, en parlar de la tasca, com a director de l'Escola, del meu pare Bartomeu Mas i Collellmir, l'autor en fa una valoració negativa que, malgrat considerar-la injusta, passo per alt per respecte al lliure dret d'expressió —«sobre gustos no hi ha res escrit»—; però incorre en algunes inexactituds que em veig obligada a rectificar.

No és veritat que el meu pare degués el nomenament de director al seu parent Aramburo, alcalde d'Olot, sinó que aconseguí aquest càrrec, l'any 1951, per oposició lliure, convocada per la Diputació de Girona, de la qual depenia en aquell temps l'Esco-

NECROLÒGIQUES

TRINIDAD OTTO BETOR
A l'edat de 89 anys va morir ahir a Girona Trinidad Otto Betor, natural de Enate (Osca) i resident a la carretera de Santa Coloma, 3, de Girona.
Era vídua de Jesús Maseda i Picó i tenia dos fills: Jesús i Victòria. La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrà avui, a les deu del matí, a l'església parroquial de Sant Narcís de Girona.
Que descansi en pau.

ANTONI COSTA PENA
A l'edat de 80 anys va morir abans d'ahir a Girona Antoni Costa Pena, natural de la Coruña i resident al carrer Figueres, 10, de Vilamallà.
Estava casat amb Carme Santallà i tenia una filla: Maria.
La missa exequial en sufragi de la seva ànima se celebrà avui, a les dotze del matí, a l'església parroquial de Vilamallà.
Que descansi en pau.

PARLEM BÉ!

SI ALGÚ
DIU:
Desarraigar

**NO HO
REPETIU!
US CAL DIR:**

Desarrelar
P.e. El vent va desarrelar el pi

QUAN US CALGUI
UN ACLARIMENT
GRAMATICAL
CONSULTEU EL
TELEFON 201969

**Llibreria
LES VOLTES**

la, essent aleshores alcalde, no el Sr. Aramburo, sinó el Sr. Pere Bretcha.

Tampoc no és cert que durant la direcció del meu pare l'Escola es convertís en un «parvulari» i que tots els «artistes interessants» que avui tenen quaranta o cinquanta anys, si és que assistiren a algun curs, fou per abandonar-lo de seguida. Bastaria recordar, per a desmentir-ho, alguns alumnes tan coneguts

com Garralda, Subirana, Curós, Farjas, Batallé, Traité, Augé, Vayreda, Canadell, Miquel Plana, Congost, E. Valles, Sibecas, Domènec Fita etc, i els mateixos Griera, Duran, Carbonell i Clapeira Mayà que cita l'autor.

Li agrairé la publicació d'aquesta lletra en el seu diari.

Montserrat Mas

CATALANS
DE FORA
Frankfurt

La ciutat de Frankfurt (o Frankfurt del Main) es troba situada al land alemany de Hessen, a banda i banda del riu Main. Destruïda en gran part pels bombardejos de la Segona Guerra Mundial, la reconstrucció l'ha convertida en una urbs d'aspecte modern. Actualment compta amb una població que s'apropa ja al milió d'habitants i a més d'ésser un important nucli financer, comercial i intel·lectual (Johann Wolfgang Goethe —Universitat Frankfurt) té un aeroport amb un dels tràfics internacionals més intensos d'Europa i del món.

Dilluns passat, dia 8 d'octubre, es clogué a Frankfurt la 36ª Fira Internacional del Llibre (6169 expositors procedents de 91 països, amb un total de 300.000 títols distints). Dues notícies catalanes força remarcables s'han produït en el context d'aquesta fira.

En primer lloc s'ha de mencionar la magnífica presència catalana (un estand propi, diferenciat de l'espanyol, organitzat per l'Associació d'Editors en Llengua Catalana). La primera vegada que els catalans tinguérem estand propi a la Fira Internacional del Llibre de Frankfurt fou el 1982. Des d'aleshores ençà, s'ha anat millorant, any rera any, la presentació, condicionament i possibilitats del pavelló català. Enguany, la representació catalana ha ocupat un espai central, molt ben escollit i molt visible, digne de la producció de llibres en català.

La segona i espectacular notícia, l'ha feta pública, recentment, la prestigiosa editorial alemanya S. Fischer, editora de novel·listes de tant renom com Thomas Mann, Franz Kafka i Stefan Zweig. Aquesta editorial ha decidit de publicar per primera vegada una traducció alemanya de l'obra de Joanot Martorell i Martí Joan de Galba *Tirant lo Blanc*. El projecte compta amb l'ajut i suport del filòleg catalanista de la universitat de Frankfurt Dr. Til Stegmann. No ha estat trobat encara traductor o grup de traductors ideal per començar la feina. Es calcula que, si tot va bé, es trigarà tres anys, aproximadament, a publicar-lo. En aquest sentit s'ha de dir que ha estat demanat al departament de Cultura de la Generalitat un ajut a la traducció dins de la seva política, ja iniciada, de suport a la projecció exterior de la literatura catalana.

L'editorial S. Fischer considera que *Tirant lo Blanc* ha de rebre el tractament d'un best-seller, amb tota la publicitat que això comporta. L'editorial alemanya jutja, molt encertadament per cert, que publicar el Tirant en alemany és un esdeveniment cultural europeu gairebé tan important com si es publicués per primera vegada el *Decamerone* de Boccaccio o el *Quixot* de Cervantes en llengua alemanya.

Aprofitant l'avinentsa de la Fira de Frankfurt (la «Buchmesse») s'ha produït també una reunió de treball de catalans i catalanòfils residents a Alemanya Federal. El dia 5 d'octubre l'Associació Germano-Catalana/Deutsch-Katalanische Gesellschaft, fundada durant les Setmanes Catalanes de Karlsruhe 1983, celebrà una reunió a la Universitat de Frankfurt, concretament en els locals del deganat de la Facultat de Filologies Modernes.

En la reunió es decidí la data de la propera conferència de l'associació i els temes i ponències que es tractarien. Entre altres, destaquen les taules rodones dedicades al llenguatge o expressió del nacionalisme i una altra dedicada a tractar el llenguatge que s'utilitza a TV3 (recomano a Joan Carreres i Péra que faci arribar a l'organització d'aquesta taula rodona els seus articles dedicats al primer aniversari de la Televisió de Catalunya).

La Deutsch-Katalanische Gesellschaft té com a missió de reunir els que es dediquen a la catalanística als països de parla alemanya, d'intensificar en aquesta àrea lingüística els estudis de català i d'estrener els laços entre la cultura catalana i alemanya.

L'associació té com a presidents d'honor els doctors Aramon i Serra, Badia i Margarit, Francesc de Borja Moll i diversos catedràtics alemanys. El nombre de membres ultrapassa els 150, entre els quals també figura el president Jordi Pujol, conegut pel seu excel·lent domini de la llengua alemanya, apresa quan estudiava a l'Escola Alemanya de Barcelona, el director de la qual era el senyor Eckhard Stegmann (pare de Til Stegmann).

Xavier Tudela

Falta una pòlissa

Josep M. Ministral Masià

Sentència angoixosa que deixa aclaparat el pobre estudiant. Ja ho tenia tot: els impresos, la foto carnet, la fotocòpia del document d'identitat, del certificat d'estudis..., no hi faltava res, el petit paquet de papers que gelosament portava a dins d'un sobre. I la fatídica frase va caure com una galleda d'aigua freda damunt del rostre:

—Miri, aquí falta una pòlissa de vint-i-cinc pessetes.

El món dona voltes al seu entorn. ¿On trobarà aquell retallet minúscul de paper engomat que li és imprescindible perquè li admetin els papers de la matrícula? No hi ha cap mà amiga que l'ajudi en aquest moment dramàtic? Amb mirada de pomes agres contempla els que estan darrera seu, esperant impacients. Si se'n va a l'estanc, haurà perdut tot el temps que ha estat fent cua, i li passarà el torn. Què cal fer?

Per sort, la fredor administrativa es desglança amb la mirada afable de la secretària que està darrera la finestreta:

—No et preocupis. Per casualitat en tinc una que va sobrar-li a un teu company. Et despatxo els papers, et poso la pòlissa a l'imprès de matrícula i després t'en vas a l'estanc, en compres una altra i la tornes. Et va bé?

Tot arranjat. D'una manera senzilla i fàcil, sense faltar a l'ètica comercial ni fer la competència als estancuers. Una maniobra que ha salvat un entrebanc.

I com aquest, tants d'altres es presenten en els llocs «clau» de la màquina administrativa. Una vegada serà l'imprès omplert incorrectament; un document que no té totes les dades necessàries, un oblit, un retard... Tantes coses per a les quals el qui està fora de la finestreta no té el costum ni l'habilitat del tècnic administratiu. És llavors que el seu àngel guardià, en forma d'una simpàtica secretària, el treu del mal pas que troben molts en el compliment dels tràmits burocràtics.

I no costa pas gaire. Tan sols posar-se al lloc del qui està a fora. Allò de: «Avui per tu, demà per mi», és la clau de volta que ens fa sentir més humans davant les dificultats —petites, a vegades, però significatives— que ens depara la vida. Aquella mirada amable, el somriure comprensiu i la paciència de tornar a repetir els detalls de la matriculació, han quedat gravats a la memòria del desolat estudiant. Qui sap si aquest gest li haurà donat ànims per seguir amb seguretat el camí que, en la seva carrera, s'ha iniciat amb un imprès on faltava una pòlissa.

Enigmes del destí que no descobrirem mai en aquesta vida.